

SLOVENSKI NAROD

Iznajna vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Kaj bo storilo Društvo narodov:

Odločitev odložena do 15. junija

Kljub protestu Italije bo svet Društva narodov nadaljeval razpravo o abesinskem vprašanju — Sklepanje pa je odloženo do 15. junija, ko se sestane svet DN k izrednemu zasedanju, ki bo posvečeno samo temu problemu —

Zeneva, 12. maja. AA. Svet Društva narodov se je včeraj popoldne ob petih sestel k nejavni seji. Takoj v začetku seje je italijanski delegat baron Aloisi protestiral proti navzočnosti abesinskega delegata Voldemariama, češ da Italija ne more dovoliti navzočnosti takozvanega zastopnika Abesinije, ker dejansko ne obstoja ničesar več, kar bi bilo podobno kakšni državni organizaciji Abesinije. Edina oblast, ki tamkaj obstoja, je oblast Italije. Zato je vsaka razprava o nekem italijansko-abesinskem sporu neosnovana. Zato sem prisiljen, da se odpovem sodelovanju na seji. Baron Aloisi je nato zapustil sejo.

Sklicanje italijanskega parlamenta

Rim, 12. maja. W. Ministrski predsednik Mussolini bo že v sredo predložil poslanski zbornici oba dekleta o razširjenju italijanske suverenosti na Abesinijo in o imenovanju maršala Badoglia za generalnega guvernerja in za podkralja Abesinije, da se bosta še ta teden lahko ratificirala ter stopila v veljavo.

Italijanski senat je sklican za četrtek.

Giornale d'Italia:

Abesinije ni več

Rim, 12. maja. AA. »Giornale d'Italia« piše v zvezi z ženevskim sestankom med drugim:

Italijanskega izvršenega dejstva ni mogoče na noben način razveljaviti. To dejstvo je zahteval ves italijanski narod in ne le

ena stranka. Ta okolnost ne pripušča nobene razprave o njeni reviziji ali izpravi. Abesinska pretaklost je dokončno likvidirana. Vse, kar bi pokrenilo proti temu izvršenemu dejstvu bi bilo znamenje več ali manj sovražne politike proti Italiji. Sklicevanje na tako zvane pravice in dolžnosti Društva narodov je brez vsake podlage. Abesinije, kakršno je poznalo Društvo narodov ni več. Med mnogimi pomanjkljivostmi pakta Društva narodov je treba omeniti tudi okolnost, da v svojih določbah ne računa z možnostjo morebitnega prestanka posamezne države kot take. Pakt govori samo o prostovoljnem izstopu posamezne države iz Društva narodov ne računa pa s samomorom dotične države, kakor se je sedaj pripetilo.

Nato pravi list, da je Italija pripravljena sodelovati v Evropi in v Ženevi pri vseh vprašanjih, nihče pa naj ne pričakuje, da bo kogarkoli za karkoli prosila.

Kdo bo zmagal?

Italija noče popustiti, Društvo narodov pa je odločeno iti do skrajnosti

Pariz, 12. maja. Z. Vsi današnji listi se obširno bavijo s položajem v Ženevi, pri čemer je opaziti, da je nastal v presoji dogodkov popoln preokret. Dočim so Francozi doslej več ali manj zagovarjali Italijo in se zavzemali za rešitev, ki bi ustregla italijanskim zahtevam in spravila abesinski problem čimprej z dnevnega reda, pišejo danes skoro vsi listi, da mora Francija vztrajati na strogem izvajanju določb pakta Društva narodov.

Preokret v Franciji

Socialistični »Populaire« zaradi tega tudi zamerja francoskemu delegatu Paulu Boncourju, da je bil včeraj v Ženevi premalo odločen. Zlasti mu očita nemarnost, ker v razpravi o abesinskem vprašanju na seji sveta Društva narodov ni povzel besede, kakor sta to storila španski in danski delegat ter ni podprl predloga Edena, da ostane abesinsko vprašanje kljub protestu Italije še nadalje na dnevnem redu. List izraza nado, da bo Paul Boncour to pri prvi priliki popravil in jasno povedal, da je francoski narod pri zadnjih volitvah obsodil dosedanje politiko Lavaleta in Flandina ter da je dosedanjega zakulisnega paktiranja z Italijo konec.

Francija ne priznava aneksije Abesinije

Na drugi strani pa poročajo pariški listi, da je Paul Boncour že včeraj natočil italijanskemu delegatu baronu Aloisiju čistega vina. V razgovoru z njim mu je odkrito povedal, da Francija ne priznava enostranske rešitve abesinskega vprašanja potom aneksije, kakor si je to zamislila Italija ter da bo Francija odslej strogo za izvajanje določb pakta Društva narodov.

Važen načelen sklep

Kar se tiče izjave Italije, da ne bo sodelovala pri razpravi o abesinskem vprašanju, smatrajo francoski listi, da to sveta Društva narodov ne bo oviralo, da sprejme svoje zaključke. Vsekakor pomeni olajšanje, da Italija ni takoj prelomila z Društvo narodov in izjavila svoj izstop. Toda to še ne pomeni, da je nevarnost ostrega konflikta z Italijo že odstranjena. S tem, da je svet Društva narodov soglasno sklenil, da priznava Wolde Mariama za edino upravičenega zastopnika Abesinije ter s tem, da ga je pozval, naj sodeluje pri razpravah sveta Društva narodov, je svet DN sprejel dalekosežen načelen sklep, ki pomeni, da Društvo narodov aneksije Abesinije ne priznava in da abesinski problem za Ženevo ni niti korak bliže h končni rešitvi.

Možnost izključitve Italije iz DN?

»Petit Journal« sklepa iz tega, da je Društvo narodov sedaj prisiljeno, nadaljevati politiko sankcij. Če hoče dosledno izvajati določbe pakta Društva narodov, zakar se zavzemata sedaj ne

samo Anglija in Francija, marveč tudi vse nevtralne države, potem mora priti celo do poostitve sankcij proti Italiji. Po mnenju lista to bo dovedlo do definitivnega preloma z Italijo. »Ouvre« pa celo sodi, da se bo Društvo narodov moralo baviti celo z vprašanjem nadaljnega članstva Italije ter da se že misli tudi na to, da Italijo zaradi kršitve pakta Društva narodov in neupoštevovanja sklepov ženevske ustanove izključi iz članstva.

Kaj pravijo Nemci

Berlin, 12. maja. Z. O priliki aneksije Abesinije piše »Angriff« med drugim: Mussolini je proglasil rimski imperij in na ta način nasilno izbrisal Abesinijo v državno-pravni pogledu, v kolikor je to bilo v njegovi moči. Vendar pa cesar Haile Selasi še ni odstopil. Doživel je samo veliko razočaranje, zdi se pa, da še zmeraj veruje, da se bo Anglija izrekla za njega. Toda kako se naj to zgodi? Lahko se zgodi, da Ženeva nadaljuje s sankcijami proti Italiji. Toda ali bi to kaj škodovalo Mussoliniju in kaj koristilo negušu. Kdor je stopil z zahtevami imperija pred svet, se ne bo ustavil pred sankcijami in tudi če bi to zahteval njegov prestiž.

Angleži v zagati

London, 12. maja. AA. »News Chronicle« piše, da bi bila velika nevarnost, da si Italija pridobi še finančna sredstva za svoje osvojevalne namene, če bi se sedaj ukinile sankcije. Če se Italiji dajo nova denarna sredstva, potem bo Italija zagazila v novo vojno. To trdijo tudi resni opazovalci, ki pravijo, da je Mussolini izgubil oblast nad svojimi pristaši. »Manchester Guardian« piše, da je sedaj največja nevarnost v tem, ker so najnovejši dogodki opogumili tudi Nemčijo, da nadaljujejo s svojimi gotovimi dejstvi.

Listi, ki so bili zadnji čas proti sankcijam, so postali sedaj zelo zmerni. »Morning-post« piše, da so člani vlade v popolni zagati in pravi ironično, da Baldwin zadnji čas najbrž zelo slabo spi.

Uradno obvestilo o aneksiji Abesinije

London, 12. maja. AA. Agencija Stefani poroča: Italijanski veleposlanik Grandi bo danes obiskal državnega podtajnika sira Roberta Vansitarta v zunanjem ministrstvu in mu bo ob tej priliki najbrž izročil uradno besedilo dekreta o aneksiji Abesinije.

Haile Selasi brani svoje pravice

Jeruzalem, 12. maja. AA. Cesar Haile Selasi je izjavil poročevalcu DNB, da se do slej v nobeni obliki ni odpovedal svojim pravicam na prestol. Na vprašanje, ali bo v kratkem obiskal London, je cesar Haile Selasi odgovoril, da še ni odločeno, ali potuje v Ženevo ali London.

Abesinski protest v Londonu

London, 12. maja. Havas poroča: Abesinski poslanik v Londonu je poslal zunanjemu ministrstvu noto, v kateri protestira proti Mussolinijevi izjavi z dne 9. maja in

proti temu, da se je italijanskemu kralju padekl naslov abesinskega cesarja

Rdeči križ mora zapustiti Abesinijo

Adis Abeba, 12. maja. AA. Reuter poroča, da so italijanske oblasti pozvale angleško misijo Rdečega križa, da naj v 15 dneh zapusti Abesinijo. Bolniki in ranjenci, ki so v oskrbi angleškega Rdečega križa, bodo predali v italijanske bolnišnice

Italija za sklenitev sredozemskega pakta

London, 12. maja. o. »New York Times« je objavil vest, da je Italija pripravljena skleniti s Francijo in Anglijo sredozemski pakt in dati vsa jamstva za svobodo Sueškega prekopa. V Londonu je ta vest izzvala precejšnje iznenadenje in so jo uradni krogi sprejeli na znanje zelo rezervirano.

Italijo čaka v Abesiniji tri desetletja naporega dela

Izjava propagandnega ministra Ciana — Abesinska akcija je bila dobro pripravljena

Asmara, 12. maja. Z. Italijanski propagandni minister grof Ciano, ki se že od začetka vojne nahaja na fronti kot rezervni letalski kapetan, in ki se sedaj vrača v Italijo, je izjavil novinarjem, da se popolnoma zaveda, da ga po vrnitvi v Italijo kot ministra za propagando čaka ogromno delo. Prepričati mora ves svet, da Italija ni ustanovila novega rimskega imperija iz sebičnih namenov. Razumljivo je, pravi grof Ciano, da so Italijani že od nekdaj želeli postaviti svoj nekdanji dominantni položaj v svetu. Vendar pa je zavojevanje Abesinije bilo izvršeno iz čisto nacionalnih italijanskih potreb, hkrati pa je Italijanom naložilo tem večje dolžnosti, kar se tiče izkoriščanja velikih prirodnih bogastev, ki so bila dozdaj prikrita svetovnemu gospodarstvu. Naloga, ki si jo je postavil ministrski pred-

sednik Mussolini, je bila že od nekdaj skrbno pripravljena in po takšni pripravi končni uspeh ni mogel izostati. Dasi so skoraj vsi najuglednejši tuji vojni strokovnjaki predvidevali največje težave na vzhodnoafriškem bojišču, je vojna vendarle dobljena. Sedaj pa je treba, izvajati tudi mir. Italijanski narod bo v Vzhodni Afriki moral delati 3 desetletja, in to naporno na prosvetnem in gospodarskem polju. Vendar pa bo že v 10 ali pa že v 5 letih to delo tako napredovalo, da se bo lahko ves svet pričel, da je Italija držala obljubo in prisla Abesiniji mir in blagostanje. Gre za to, je rekel dalje grof Ciano, da se zavojevana dežela v gospodarskem, družabnem in finančnem pogledu vzposobi za naseljevanje in da se omogoči racionalno izkoriščanje njenih ogromnih naravnih bogastev.

Maršal Franchet d'Esperay o pokojnem kralju Uedinitelju

Uspelo predavanje francoskega vojskovodje v Bukarešti

Bukarešta, 12. maja. AA. Snoči je francoski maršal in častni jugoslovanski vojvoda Franchet d'Esperay predaval o blagopojnem viteškem kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Predavanje so prenašali tudi po radiju.

V uvodu svojega predavanja se je maršal Franchet d'Esperay spomnil strahovite marsejske tragedije, ki je zahtevala smrt blagopojnega kralja. V svojem nadaljnjem obširnem in globoko zasnovanem govoru je predavatelj očrtal pokojnega kralja kot vojaka. Že kot prestolonaslednik se je odlikoval v balkanskih vojnah. S svojimi zmagami na Kumanovu in ob Bregalnici je zaslovel tudi kot velik vojskovodja. Maršal Franchet d'Esperay je pri tej priliki omenil tudi izredne osebnostne vrline in

hrabrost blagopojnega kralja. Balkanske vojne so neizmerno dvignile ugled in sloves srbske vojske. Nato je predavatelj opisal odpor srbske vojske med svetovno vojno, njen prehod čez albanske planine in njeno vstajenje na solunski fronti. Tu si je blagopojni kralj stekel s svojo vojsko nesmrtno slavo. Predavatelj je zelo nazorito opisal zmagoviti pohod pokojnega kralja po zmagi na solunski fronti v domovino. Po končani svetovni vojni se je kralj osvoboditelj posvetil delu zedinjenja svojega naroda. Tudi kot organizator zedinjenja je kralj Aleksander pokazal svoje izredne državniške sposobnosti.

Izvajanja uglednega predavatelja so bila deležna dolgotrajnega pritrdjevanja in ploskanja.

Balkanske zveze o balkanskem paktu in o sporazumih, ki jih je tamkaj sklenil z ostalimi člani Balkanske zveze, v kolikor se nanašajo na obveznosti Grčije. Voditelj strank so poročilo vzeli na znanje.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

(Devize z všteto premijo 28.5%)
Amsterdam 2978.15 — 2992.75 Berlin 1756.08 — 1769.95 Bruselj 746.32 — 751.39 Curih 1424.22 — 1431.29 London 214.98 — 220.04 New York 4365.35 — 4401.66 Pariz 290.21 — 291.65 Praga 182.90 — 184.01 Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.13 — 9.23.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, 12. maja. Beograd 7.—, Pariz 20.3775, London 15.34, New York 309.—, Bruselj 52.45, Milan 24.30, Madrid 42.225, Amsterdam 209.10, Berlin 124.80, Dunaj 56.35, Praga 12.85, Bukarešta 2.50.

Drzen vlom sredi Kranja

Vlomilci so opleni trgovino g. Černeliča ter odnesli za 25.000 Din blaga in 1.500 Din gotovine

Kranj, 12. maja. V pretekli noči so drzni vlomilci opleni manufakturno trgovino znanega trgovca g. Černeliča sredi mesta poleg stare pošte. Domnevajo, da so se zvečer skril v lomilci v Gorjančev klet, ponóči so se pa splazili do Černeličevega lokala, odprli vrata v trgovino z vitrihom in nato pobrali več bal najboljšega in najdražjega moškega blaga, večinoma kamgarna in tudi nekaj bal ženskega blaga. Zdi se, da so bili na delu pravi strokovnjaki, saj so cenejšo blago pustili na miru. Odnegli so okoli 20 bal blaga v vrednosti okrog 25.000 Din poleg tega so pa pobrali iz blagajne še 1500 Din v gotovini.

Vlom je odkril stražnik Miheleč, ki je prihajajoč iz Narodnega doma opazil enega

vlomilcev, ko se je hotel s plenom odpeljati na kolesu. Stražnik ga je pozval, naj počaka, a ker se vlomilec ni odzval, je streljal za njim. Vlomilec se pa za to ni zmenil, temveč je pustil kolo in šest bal blaga na tleh mesta ter pobegnil. Stražnik je nato pregledal vse lokale in tako ugotovil, da je bilo vlomljeno pri Černeliču. Trgovcu so vrnil najdenih šest bal, a manika jih še vedno 12. En zavitek so našli tudi na poti proti pokopališču, iz česar sklepajo, da so jo vlomilci ubrali v tej smeri.

O vladu so bili obveščeni kranjski orožniki, ki so odšli takoj na delo. Sled za zločince je vodila na Dolenjsko, kjer so davi kranjski orožniki že enega osumljenca aretirali in zjutraj prepeljali v Ljubljano, za ostalimi pa še poizvedujejo.

Anthony Eden

angleški zunanji minister, ki je sedaj tudi predsednik sveta Društva narodov

Člani sveta DN so se sestali zvečer na poziv predsednika sveta Edena, da bi razpravljali o postopku glede spora med Italijo in Abesinijo na redni seji sveta DN. Sestanek se je vršil v kabinetu tajnika Avenola. Navzoči člani so se spoznavali, da bodo na prihodnji redni seji glasovali za odložitve tega vprašanja. Tudi motivacija te odločitve je bila soglasno sprejeta. Prav tako pa je bil sprejet datum, kdaj se bo govorilo o Abesiniji. Izredna seja sveta DN bo po tem sporazumu 15. junija z dnevnim redom: Spor med Italijo in Abesinijo in kršitev lokarnske pogodbe.

Kljub incidentu na včerajšnji seji sveta DN ni niti govora o tem, da bi Italija zapustila DN. Italija bo pustila, da naj DN narodov obravnava posledice italijanske zmage v Abesiniji brez nje ne navzočnosti. Svet DN pa ne more že sedaj razpravljati o Abesiniji, ker so sobotni dogodki v Rimu še preblizu in zato ni mogoče hladnokrvno proučiti položaja. Prav tako se ne more razpravljati o bodočem statusu Abesinije in o problemu sankcij.

Baron Aloisi

italijanski delegat pri Društvu narodov

Pionirsko delo naše JČ lige

Članstvo se je pomnožilo zadnja leta za 250%, vendar pa se liga bori z denarnimi težkočami

Ljubljana, 12. maja.

Snoči je naša JČ liga, ki deluje že 15 let in slavi letos 15 letnico svojega obstoja in ki je bila ustanovljena prva v naši državi, položila račune o svojem delovanju v preteklem letu. Občni zbor je bil v kazinskih prostorih. Predsednik dr. E. Stare je pred prehodom na dnevni red pozdravil posebej številne odlične zborovalce, zastopnike lig in českoslovaškega konzula ing. S. Miškovskega. Jugoslov. bolgarsko ligo je zastopal njen predsednik in častni predsednik JČ lige R. Pustoslavski. Društvo prijateljev poljskega naroda prof. Dr. Mole, zastopalec so pa bile tudi krajevne lige, in sicer mariborska, ptujska in krankska. Zborovalce je pozdravil brozjavno generalni konzul dr. O. Beneš, častni član naše lige, in pozdravno pismo je poslal poljski konzul dr. Fr. Stele.

Iz predsedstvenega poročila smo slišali, da naša liga po pravici uživa sloves najdelavnejše lige v državi ter da v resnici opravlja pravo pionirsko delo na področju slovenske vzajemnosti. Zadnja leta je vsestransko napredovala, kar nam kaže že porast članstva, ki se je pomnožilo zadnja leta za okrog 250%. Vendar liga še pogreša v svoji sredi marsikaterega našega javnega delavca. Že številke same na sebi so dovolj zgovorne. Tako je liga lani imela 16 samostojnih prireditve, skupno je pa nastopila javno 44 krat. Sedem njenih članov odnosno odbornikov je prešlo lani visoka českoslovaška odlikovanja. Liga je priredila 11 jezikovnih tečajev. Posredovala je pri zamenjavi tehnikov gradbene stroke — naši tehniki so prakticirali na českoslovaškem, v zameno so pa prišli prakticirati českoslovaški tehniki k nam. Liga je odposlala lani okrog 1100 dopisov. Iz teh stvarnih podatkov o delovanju lige je najlepše razvidno, da si je upravičeno pridobila zadnja leta veliki ugled v javnosti in da znajo njeno delo zlasti ceniti na českoslovaškem.

Iz blagajniškega poročila smo pa razvideli, da se liga bori z gromotnimi težkočami, ker ne prejema podpore od tam, od koder jo sme po pravici pričakovati. Velik del krivde v tem pogledu leži na centralni lig v Beogradu, ki se ne zaveda svojih nalog. Za akademski odsek je poročal njegov predsednik Procházka. Delo odseka obeta, da bo mladina sčasom prevzela odgovorno delo starih delavcev. Docent dr. V. Burian, vodja jezikovnih tečajev je poročal, da se je v desetih letih, odkar liga prireja tečaje vztrajnih češki jezik naučilo okrog 1500 tečajnikov. Letošnji tečaji bodo slovesno zaključeni 27. t. m. z Machi in

Prešernu posvečeno proslavo. Debata je tudi dokazala, da je bil odbor v resnici delaven. Kritike ni bilo, pač pa je dr. Krivic pohvalil izredno delavnega predsednika ter naglasil, da je treba pripisovati predvsem slovenskim ligam, ako je dandanes, v teh hladnih časih tako globoko prijateljstvo med nami in českoslovaško. Sprejet je bil predlog, da se liga zahvali za vsestransko podporo ban. upravi in mestni občini, za moralno podporo našemu oficirskemu zboru in za sodelovanje Česki obč. Odboru je bil soglasno podan absolutorij. Izvoljen je bil z malimi izjemami dosedanjí odbor, kar mu velja kot priznanje za dosedanje delo. Pri slučajnostih je odbornik B. Borke predlagal, da liga izvoli za svojega častnega člana Jana Hudca od njegovi 80-letnici. Jan Hudec se udeležuje že več desetletij na polju zbliževanja slovenskih narodov ter poglobljanja kulturnih stikov med nam in Čehi. Že l. 1882 je spisal nekrolog J. Bleiweisu. Vedno je kazal veliko zanimanje za slovensko kulturno življenje. Pisal je o naših najboljših pisateljih in pesnikih, prevajal njihova dela, da ne omenjamo tudi številnih prevodov iz srbohrvaške literature. Ob njegovem jubileju mu ne moremo izkazati hvaležnosti in priznanja v dovoljni meri. Izvolite za častnega člana naše lige, naj bo dokaz, kako ga cenimo. Predlog je bil sprejet z odobravanjem, in sicer v tej obliki, da ljubljanska liga še priporoči vsem slovenskim ligam, naj izvolijo Hudca za častnega člana.

Po občnem zboru lige je bil občni zbor izvršnega odbora lig dravske banovine. Predsednik dr. E. Stare je podal lepo poročilo, ki kaže, da je IO moral prevzeti delo, ki ga je dolžan opravljati centralni odbor v Beogradu. Toda ne le to; IO se je moral boriti v gromotnem pogledu za obstoj slovenskih lig. Pokazalo se je, da je potrebna temeljita remedura odnosov slovenskih lig s centralo in naši delegati bodo tudi odločno nastopili na prihodnjem kongresu v Beogradu. Ob tej priliki bodo tudi zahtevali, da mora biti oficijelni izlet iz naše države na českoslovaško organiziran v Ljubljani, kar je v interesu ugleda lig naše države in države same. To stališče so zastopali tudi zastopniki drugih slovenskih lig.

Tudi v tem odboru ni bilo posebnih sprememb. Izvoljeni so bili: dr. E. Stare, Fr. Govekar, konzul ing. S. Miškovsky, B. Borke in dr. V. Murko ter delegati krajevnih lig.

Pri slučajnostih so govorili o proslavi ligine 15-letnice, ki jo nameravajo proslaviti z izdajo jubilejne društvene kronike.

je bil precizno streljan v gol, ga Rugl obrani, a Jordan prevzame in v 5. minuti je prvi zgoledil 1:0 za SK Amater. Nato Amater skoro blokira vrata Trbovlja ter naredi v 16. minuti 2 gol, v 25. minuti pa 3. gol, nato pa se situacija spremeni s par menjajočimi se napadi in v 35. minuti da Trbovlje prvi in zadnji gol. Nato prevzame zopet Amater iniciativo ter zabije po nekaterih uspešnih prodorih 4. gol in postavi s tem rezultat 4:1 za Amaterja. V drugem polčasu zada početni udarec Trbovlje, toda ne prodre. Amater zapev prevzame vodstvo za cca. 20 minut, a brez uspeha. Nato pritise Trbovlje, toda razpoloženi obrambni trio sigurno čisti. Pri Amaterju so bili prilično vsi dobri, najboljše med vsemi pa je bil ambiciozni Robko Šuštar. Trbovlje ni pokazalo običajne borbenosti, kar je predpogoj vsakega uspeha na zelenem polju. Najboljša sta bila Zupančič in Rugl, dočim Guna ni bil kos dani težki nalogi. Rezultat je sicer visok, a je realen. Tekma je bila odigrana v lepem stilu in jo smatrajo črno-rdeči za nekaj začetek propagande za proslavo njihove 10-letnice, ki jo v nedeljo v Trbovljah. Tekmo je sodil g. Ramovš prav dobro. Predtekma pa je končala z rezultatom 1:0 za Amaterja.

Škofjeloški javnosti

Škofja Loka, 12. maja.

V Jugoslaviji boluje in umira vsako leto za jetiko, to najstrašnejšo ljudsko boleznijo, 60.000 ljudi. Dva do trikrat večja nego med Nemci in Danci je umrljivost v naši zemlji, ki jo stane ta prevelika umrljivost letno nad 6.000.000 Din. Samo Ljubljana izgubi letno 10.000.000 Din radi tuberkuloze, čeprav je umrljivost v Ljubljani razmeroma majhna.

In Škofja Loka z okolico, v današnji dobi razvijajoče se industrije? Mar imamo — izvzemši par zdravnikov — pojem o trpljenju in bedi že okuženih in o nevarnosti doselej še zdravih prebivalcev, živčih sredi množicah se ognjišč ter zavratne bolezni? Vsakdo, bogataš in revež, hrust in slabotnež, star ali mlad je ogrožen, al. pa že nevidno napaden.

Da se bo mogla nuditi bolnikom zdravniška pomoč, da se izolirajo bolniki kot viri kužne infekcije na domačijah, v šolah, bolnicah in sanatorijih, da se ogrozi in bolni otroci pošiljajo v svrhu okrepitve in zdravljenja v kolonije na morje, v hribe in gozdove; da se nudi brezplačna preiskava nepremožnim in vodi o njih kontrola v tuberkuloznih dispanzerjih; da se zainteresira nevedno ljudstvo za boj proti jetiki, da se je more varovati in ubraniti; da se obvaruje posameznik, družina, podčetje in občina nepotrebnih izdatkov: je treba organizacije!

V ta namen in s tem programom se bo osnovala v Škofji Loki za ozemlje Škofješke sreske izpostave krajevna protituberkulozna liga. Nihče ne more trditi, da ne bo nikoli potreboval njene pomoči. Za

ti, tudi kako dragocenost, je ni pokazal tovaršem, marveč jo je prodal na svojo roko in se pozabaval izven stalne tovaršije.

Te dni se je policiji posrečilo najti še več ukradenega blaga, ki ga je skrivaj Cigan v neki hiši v Pietersnikovi ulici. Nekaj pa se ga je našlo razen v zastavljalnici tudi še v drugih skrivajših. Neki oškodovani advokat je naknadno ugotovil, da so mu storilci odnesli še dva kovčega s tremi, skoraj novimi oblekami in pa nov površnik. Včeraj je stopil na policijo, da prijavi tudi to tatvino. V sosednji sobi je uradnik izpraševal vest enemu izmed aretirancev. Dvakrat je šel aretiranec mimo oškodovanega odvornika, v tretje pa se je po naključju ugotovilo, da nosi aretiranec baš oškodovančev obelko. Kasneje je storilec priznal še, da je eno obleko zastavil, drugo prodal, dočim je tretjo sam objel.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek 12. maja: zaprtje (Gostovanje v Celju: Gozd. Izven).

Sreda 13. maja: Prva legija. Red B.

Četrtek 14. maja: Gozd. Red Četrtek.

★

V sredo 20. t. m. bo v ljubljanski drami premiera Besierove petdejske igre »Tiran«, v kateri bo igral eno glavnih vlog režiser Milan Skrbinek, ki proslavi ta večer 25-letnico svojega umetniškega dela. Poleg njega nastopita v glavnih vlogah tudi ga. Saričeva in g. Jan. Režijo ima g. Ciril Debevec. Premiera bo izven abonmaja.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Četrtek 14. maja: Pesem ljubezni. Red Sreda.

Petek 15. maja: Lucia di Lamermoor. Red Četrtek.

★

V četrtek zjutraj se povrne opera iz svojega gostovanja Splitu in Šibeniku in zvečer bo prva predstava v našem opernem gledališču. Vprizori se za red Sreda izvirna opereta »Pesem ljubezni«. Abonente reda Sreda prosimo, da opreste ta teden spremembo dneva njihovih rednih predstav.

Prihodnja nova vprizoritev v naši operi bo Leharjeva opereta »Vesela vdova« s go. Zlato Gjurgjenac v glavni ženski vlogi.

Zopet uboj

Kranj, 12. maja.

Davi je Spodnje Bitnje in pa na Kranj zelo razburil zločin, izvršen ponoči pred Erzenovo gostilno v Spod. Bitnjah in katerega žrtev je postal mlad fant.

V Erzenovi gostilni je popivala večja družba fantov, med njimi 24letni posestnikov sin Janez Kalan in 24letni France Ješe, zaposlen v tovarni »Jugočeska«. Ta dva sta se že večkrat popreje sprila in tudi stapa in tudi smrti je nastal med njima prepri, med katerim je Kalan, ki je bil precej močan, Ješeta oklofotal. Uzlajen je odšel Ješe domov, vzel nož in se vrnil nazaj pred gostilno, kjer je klical Kalana, češ, naj pride, če si upa, da se bosta »pobotala«. Kalan je res prišel iz gostilne in je Ješeta zopet večkrat udaril. V jezi je Ješe potegnil nož in zamahnil proti Kalanu. Zadel ga je 9 cm pod vratom na levi strani, kar je preprežal žilo odvodnico in čez kakih 10 minut je Kalan zaradi notranje izkrvavitve umrl.

Po uboju je Ješe odšel domov, kamor je prišel okrog 2. zjutraj, nato pa se je napotil v Kranj, a že med potjo je srečal orožnike, ki so bili namenjeni v Bitnje. Ješeta so aretirali in zasilili. Povedal je, da je hotel Kalana samo malo ustrašiti in da ni imel namena ubiti ga. Kalan je bil zelo nasilen, kar pripovedujejo tudi drugi, ki pokojnika slika kot zelo izvalnega in objestnega fanta, kateremu se je moralo vse pokoriti.

Uboj je bil prijavljen sodišču v Kranju, ki je za jutri določilo obdukcijo trupla pokojnega Kalana.

Iz Celja

e— Pod avtomobilom. Na cesti pri cerkvi v St. Vidu pri Grobelnem se je dogodila v nedeljo okrog pol 11. dopoldne težka avtomobilska nesreča. Ko je bila 48-letna posetnikova žena Alojzija Čmukova s Tratne pri Grobelnem s svojo sestro na cesti, je privozil izza ovinka celjski zobozdravnik dr. Rudolf Sadnik s svojim avtomobilom. Ker je vozil s precejšnjo brzino, se Čmukova ni mogla več umakniti. Avtomobil jo je podrl na tla in jo vlekli nekaj metrov daleč s seboj. Njena obleka se je ovila okrog sprednje osi, tako da so morali dvigniti avtomobil in jo nesrečniko lahko potegnili izpod njega. Zena je dobila poškodbe po vsem telesu in počila ji je tudi loania. Dr. Sadnik je naložil ponesrečenko na svoj avtomobil in jo peljal naprej v Šmarje pri Jelšah k zdravniku, nato pa v celjsko bolnico.

e— Karambol dveh kolezarjev. V nedeljo je bil 32-letni skladiščni delavec Alojz Kováč iz St. Janja pri Teharju na cesti na Polulah v nekega drugega kolezarja in padel s koleasa, pri čemer se je močno poškodoval po glavi in desni nogi. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

e— Tri nesreče. V sotočju je neko dekle po nesreči zadelo 6-letnega delavčevega sina Petra Kugovnika z Lepe nitve pri Mozirju s koso in ga močno poškodovalo po desni nogi. V nedeljo si je 20-letni tovarniški delavec Stefan Božnik iz Trnovelj pri Celju pri delu odrezal mezinco na desni roki. Istega dne si je enoletni kočarjev sin Franc Koželj iz Planinske vasi pri Planini pri padcu po stopnicah zlomil desno nogo. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

e— Razmere na delovnem trgu. Pri ekspozituri javne borze dela v Celju se je od 1. do 10. t. m. na novo prijavilo 14 brezposelnih, delo je bilo ponujeno 14 osebam, posredovanj je bilo izvršenih četrto, odpotovalo jih je 13, odpadle so 4 osebe. Dne 10. t. m. je ostalo v evidenci 618 brezposelnih (556 moških in 62 žensk) nasproti (537 moških in 62 žensk) dne 30. aprila. Delo dobijo: po 3 kleparji in dninarji, po 2 pe-

ka in hlapca, 1 krojač, 4 deklet ter po 2 hotelski kuharici, privatni kuharici in služkinji.

e— Umrl je v ponedeljek v Jenkovi ulici 25 v visoki starosti 94 let državni upokojenec g. Jožef Škočir, oče g. Viktorja Škočirja, upokojenega uradnika katastrske uprave v Celju. Pogreb bo v sredo ob 17. iz hiše žalosti na okoliško pokopališče. Pokojniku bodi ohranjen blag spomin, svojem našo iskreno sožalje!

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 12. maja katoličani: Pankracij, Stojmir.

DANŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Traumatulus.
Kino Ideal: Viktorija.
Kino Sloga: Črne rože.
Kino Union: Bosanska rapsodija.
Kino Siska: Njen največji uspeh (Martha Eggerth).

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Barhovec, Kongresni trg 12 in Nada Komolar Vič Tržaška cesta.

Draksler

podlegel poškodbam

Ljubljana, 12. maja
V četrtek dopoldne se je peljal zidarski pomočnik Janez Draksler iz Štepanje vasi s kolesom na delo k stavbniku Turku. Med potjo ga je ujel nalive in Draksler je odprl dežnik, kar je postalo zanj usodno. Zlasti pa še, ker je vozil po levi strani. Na Poljanah mu je pripeljal z vozom nasproti posestnik Avgust Perne, v katerega se je Draksler zalezel s tako silo da je padel s kolesa. Oje ga je zadelo v trebuh, a Draksler je imel še toliko moči, da se je sam zavelel do bližnje policijske stražnice, kjer je pustil tudi poškodovano kolo nato so ga pa reševali prepejali v bolnico.

V bolnici so ugotovili, da ima nesrečnejš počen zlodelec in moral se je podvzeti operaciji. Operacija je sicer uspela, a pridružil se je pljučnica in snoči je Draksler umrl. Pokojni je bil star šele 24 let. Bil je priden in marljiv zidar. Za njim žaluje mlada žena, s katero se je poročil šele pred pustom.

SOKOL

čos in sss

V soboto in nedeljo je zasedal v Pragi odbor ČOS. Seji so prisostvovali za SKJ podstarosta E. Gangl, načelnik dr. A. Pichler in načelnica Elza Škafarjeva, za Zvezu bolgarskih Junakov prof. M. Minev, za Zvezu ruskega sokolstva Manohin in Vinčuk, za Zvezu poljskega sokolstva pa Boguslavsky. Na dnevnem redu je bilo najprej poročilo o delovanju ČOS v preteklem letu, potem se je pa govorilo o X. vsesokolskem zletu l. 1935. V zletnih dneh bodo v Pragi mednarodne tekme in mednarodni kongres za telesno vzgojo. Naproseno bo zopet mesto Praga, da prevzame pokroviteljstvo.

V Tyrševem domu se je pa vršila v soboto popoldne glavna skupščina Zveze slovenskega sokolstva, ki je praznovala lani 10 letnico svojega delovanja. Pokrajinskega sokolskega zleta v Subotici se oficijelno udeležuje tudi českoslovaški Sokoli. 24. maja bodo v Ljubljani tekme jugoslovanskih in českoslovaških Sokolov. Za starostno Zvezo slovenskega sokolstva je bil izvoljen dr. St. Bukovsky, za podstarosta E. Gangl in F. Arciszewski, za tajnika A. Köppl, za blagajnika pa J. Truhlar, načelnik bo pa izvoljen na prihodnji seji načelnistva.

ŠAH

Naši šahisti trenirajo

Te dni se je končal trening turnir, ki so se ga udeležili z malenkostnimi izjemami najmočnejši igralci LSK. Namen treninga je bil dati igralcem potrebno vajo za resnejše tekme. Zmagal je sigurno Preinfalk Anton z 9½ točke in je ostal edini neporažen. Do uspeha mu je pripomogla dobra teoretična izvežbovanost in precejšnja turnirska rutina. S 7½ točke mu sledita na drugem in tretjem mestu Furlani Ljudmil in Geržinčič Alojzij. Doseženo mesto je za Geržinčiča velik uspeh, ki ga je pa s svojo fino pozicijsko igro gotovo zaslužil. Furlani je znan turnirski igralec, ki mu pa v zadnjem času prijamkuje turnirske prakse in je morda zato po nepotrebnem izgubil kako točko. Isto velja za inž. Weiss, ki je s Cibicem zasedel s 6½ točke 4. in 5. mesto. Za Preinfalkom je morda najboljše podkovo v teoriji. Cibic je slabo začel, v zadnjem delu se je pa močno popravil, šest mesto je zavzel s 6 točkami Iskra, ki se je po sedmih letih spet pojavil v turnirski areni. Čeprav mu manjka rutina, je s svojo kombinacijsko romantično igro močno poživil turnir. Marek je bil šele sedmi (5 točk), kar ima pripisati površni igri, ki se kaže v vseh, kadar ima boljše pozicijo. Osmo do deseto mesto si dele Sikošek, Peterman in Assejev s 4 točkami. Sikošek je razočaran, upoštevati pa je treba, da mu je nedostajalo časa, da bi se bolj posvetil turnirju. Zlasti proti koncu ni kazal nobenega zanimanja več, ker mesta, ki mu po moči pripadajo, ni mogel več doseči. Tudi Assejev je močnejši kakor kaže rezultat. Peterman je začel s silnim zamahom, je pa naglo omahnil. Majcenovič (3½) je še premoja ustaljen, a tudi izkušnje nima. Lokovšek je dosegel sicer le 2 točki, je pa na koncu turnirja dokazal, da je prav močan nasprotnik.

Turnir je pokazal, da večina ne obvlada dobro otvoritve in da je njih glavna moč v središčnici. Mnogo truda bo dalje treba posvetiti končnicam, ki je najtežja stran partije.

Dravi ob 20. bo oficijelni zaključek turnirja, na katerem bo zmagovalec prejel lep šah, darilo klubovega predsednika univ. prof. dr. Kasala. Nato se bo vršil match dveh moštev, sestavljenih iz udeležencev turnirja.

LILIAN HARVEY in
TULLIO CARMINATTI partner
slavne primadome GRACE MOORE
v filmu »NOČ LJUBEZNI«.
Film v nemškem jeziku.

Jutri premiera v Kinu Unionu!

Noč v Monte Carlu

Razkošje in sijajno življenje
milijonarja v Monte Carlu.
HUMOR! ZABAVA!
Borba dveh bratov za ljubezen
in srce enega dekleta.

Kralj krstni boter desetemu sinu

Stična, 11. maja

V nedeljo popoldne je prišel kraljev zastopnik polkovnik Lukanc v spremstvu sreskega načelnika dr. Haelna v Stično. Visokega gosta je pozdravila pred samostansko cerkvijo velika množica ljudi. Solska mladina s praporom, domača godba na pihala in gasilna društva, ki so v nedeljo imela slovesnost v Stični, so se zbrala k slavnostnemu obredu. Po kratkem nagovoru in pozdravu sreskega načelnika so visokega gosta pozdravili še predsednik občine Franc Stoper in imenu občanov, mala solarska je s priložnostno deklamacijo v imenu svojih sokolov poklonila šopek nežnih cvetov, poklonili so visokemu gostu tudi zastopniki gasilcev in godbe. Kraljevi odposlanec se je ginjen zahvalil za krassen sprejem in obljubil, da bo sporočil na najvišje mesto, kako ga je stiška občina in župnija prisrčno sprejela.

Po cerkvenem obredu, ki se je deloma vršil pred cerkvijo, je visoki gost v družbi sreskega načelnika, opata dr. Kastelica in g. patra Benedikta odšel na dom srečnega očeta, prave dolenske korenine, Zupančiča na Malo Dobravo, kjer je kraljevsko obdoroval tudi ostale brate malega Peterčka, ki je dobil ime po visokem botru. Ob tej priliki je imel visoki gost priliko peljati se kot prvi po novi občinski poti iz Stične na Malo Dobravo, vrtil Dobravci so si pod vodstvom p. Benedikta v letošnji mili zimi napravili zelo lepo novo pot, ki se polagoma vzpenja po krasnem pobočju nad Stično. Dokazali so Dobravci, da z veliko vztrajnostjo in z malo javno podporo se tudi doseže uspeh, ki ga je treba le pohvaliti. Upamo, da je visoki gost odnesel iz naše lepe stiške okolice najboljše vtise in da je tudi videl marljivost našega kmeta, ki živi posebno danes v zelo težkih razmerah.

Iz Stične

— Slavnost gasilcev. Gasilci iz Stične so v družbi gasilnih društev iz St. Vida, Doba, Muljave, Krke, Metnaja in Višnjegore priredili v nedeljo malo slovesnost, združeno s slovesno službo božjo in popoldne so vsa ta društva v paradni uniformi z dvema praporoma se udeležila slavnostnega sprejema kraljevega odposlanca, ki je v kraljevem imenu nastopil kot boter desetemu dečku, ki se je rodil posestniku Zupančiču na Mali Dobravi pri Stični. Po odhodu kraljevega odposlanca so zbrane gasilce čete odkorakale z godbo na čelu na veselilni prostor pri Gorišku, kjer so se pomočniki svetega Florijana v prijetni družbi pri dobri kapljici in uspešnem srečolovu zabavali pozno

Obrotniki so zborovali

Celje, 12. maja.

V nedeljo 10. t. m. se je vršila v Obrtnem domu v Celju seja širšega odbora Zveze obrtnih društev. Seje se je udeležilo 34 delegatov ter so bila zastopana obrtniška društva širom dravske banovine, razen nekaterih oddaljenih obrtniških postojank. Na seji so bili zastopani tudi Okrožni odbori iz Ljubljane, Maribora in Celja.

Sejo je vodil predsednik Zveze g. Josip Rebek, ki je podal uvodoma kratek oris katastralnega položaja naše obrti. Seja je trajala polnih 5 ur ter so delegati ves čas z velikim zanimanjem obravnavali važna aktualna in pereča vprašanja kot n. pr.: o pavšalaciji pridobnine, zaščiti obrtništva, regulaciji in minimalizaciji cen obrtniških izdelkov, pokojninskemu zavarovanju obrtnikov, organizaciji obrtnega združenstva, o sistematični propagandi za domače rokodelske izdelke itd. Na seji zastopano obrtništvo je izrazilo, da hoče složnega in solidarnega sodelovanja vseh zdravih obrtniških sil, želi pa tudi, da pri njihovih napornih poizkusih za obnovev sedanjega težkega gospodarskega položaja domače obrti pomagajo oni, ki so prevzeli odgovornost za današnje stanje.

Predloženo je bilo, da se skljuje prihodnji občni zbor Zveze v času prihodnjega mariborskega tedna v Mariboru.

Iz Trbovelj

— Začetek finalnih tekem. V nedeljo 10. t. m. so se pričele finalne nogometne tekme za naslov prvaka o. o. LNP Trbovlje. V Hrastniku je igral SK Hrastnik - SK Svoboda (Zagorje) z rezultatom 2:0. Favorit je postal SK Hrastnik. Publike malo. Sodil je g. Božič dobro. V Trbovljah je bil derby SK Amater - SK Trbovlje. Točno ob 16. uri sta se predstavili moštvi obeh klubov ss. g. Ramovš v sledečih postavah: Amater: Gracer, Mrzel, Šuštar, Tkalec, Ramovš, Tramšek, Jordan, Pars. Radovalski, Jane in Šorn. Trbovlje pa: Hrihar, Tomž, Rems, Varl, Lohan, Rugl, Zupančič, Guna, Hrihar, Gračnar in Jerin. Igro je otvoril SK Amater. Po prostem strelu (Šuštar), ki

to vas vljudno vabimo, da pridete in poslušate svoje ljudi na praznik vnebohoda dne 21. maja t. l. ob 9. k skioptičnemu predavanju, ki ga bo imel šef zdravnik g. dr. Neubauer z Golnika, v risalnici meščanske šole.

Otroci, čaka vas presenečenje

Kot vsako leto odpirajo tudi letos »Atene« v Tivoliju otroško igrišče. Ze zdavnaj bi ga otvorili, kajti, bilo je dosti lepih dni, pa še več deževnih vmes. Pa smo tako sklenili, da potakamo še dneve, ko se mokra Zr-fija poslovi od našega igrišča ter v svoji kočiji odpelje vso mokroto tega sveta nazaj v nelo in bomo za daljšo dobo lahko varni pred njo.

Dragi otroci, vzemite koledar in zaznamujte si v njem 16. maj, to je v soboto! Ta dan, se namreč vsi snidemo na igrišču »Atene« in prinesemo s seboj svoje igračke, pa še malico, ker bomo tudi lačni, pa prav gotovo.

Če bi vedeli kako se že veselim tega snidenja! Kako tudi ne? V solncu se bomo igrali, telovadili, prepevali, povestice pripovedovali in če ne bo drugače se bomo še v pesku igrali, pa nas nihče ne bo karal! Imeli bomo svoje gospodščino, ki nas bo nadzorovala ves dan in se z nami igrala. Potež tega nas bodo pa oliskali še harmonikarji in mali pevčki dvakrat v tednu, tako da bomo imeli še koncert zastoj. Zato bo poskrbel profesor Rančigaj in njegova pevrska družinica. Igrišče bo odprto vsak dan od 9. do 12. in popoldne od 3. do 6. ure.

Otroci pridite polnoštevilno v soboto 16. maja ob 9. Vas lepo pozdravljam in kličem: Na snidenje v »Atene«. Vse informacije dobe vaše mame pri nadzornici na igrišču!

Vlomilci priznavajo svoje grehe

Ljubljana, 12. maja.

Družba vlomilcev, ki je strahovala Ljubljano, še ni vsa pod ključem. Skrivajo se še trije nevarni tipli, bivši krojač Ivan Kunstek, Ivan Gartner in tretji, ki njegovo pravo ime policiji še ni znano. Na policijo prihajajo oškodovanci po vlomih, ki jih imajo na vesti Cigan, Sotošek, Dolenc in njihovi pajdasi. V kotu v sobi se grmadijo kupi oblek, nakrašenih v stanovanjih po Ljubljani, zraven pa leže aktovke, v katerih so skrivajo še drugi predmeti, kakor žepne svetilke, ključji, toaletne potrebščine itd. Prijeti vlomilci so šele po daljšem oklevanju priznali svoje grehe. Pri tem se je izkazalo, da so se pajdasi, ki so bili zunaj na delu, temeljito eleparili tudi med seboj. Če je ta ali oni vlomil in odnesel poleg obleke, ki je ni mogel skri-

Tel. 2124 Elitni kino Matica Tel. 2124

TRIUMFALEN USPEH TUDI V LJUBLJANI! — NAJLEPSI FILM SLAVNEGA UMETNIKA! EMIL JANNINGS

»TRAUMULUS«

Film Vam bo ostal v večnem spominu! — Hitite, da ne zamudite!
SAMO SE DANES IN JUTRI ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Pride: SENZACIJA NAD SENZACIJO! Veleopereta iz solnčne Kalifornije, zemlje ljubezni, pesmi in pustolovščin:

PESEM GAUČA

V glavni vlogi: Gladys Swarthout, prvi mezosopran Metropolitan opere v New-Yorku, znan iz filma »DAJ MI TO NOČ« in John Boles, znan iz filma »RIO RITA«.

DNEVNE VESTI

— Uredba o minimalnih mezdah. Poročali smo že, da je pripravljena uredba o minimalnih mezdah, obveznem sklepanju kolektivnih pogodb in arbitraži. Glede obveznega sklepanja kolektivnih pogodb določa uredba, da spadajo pod njo vsa industrijska, obrtna, trgovska, prometna, rudarska, gozdarska, kmetijska, bančna, zavarovalna in njim slična podjetja ne glede na to, ali so last zasebnikov ali javnih ustanov. Če je več kolektivnih pogodb, velja ona, ki je za delavce in namestence določila strogo ugodnejša. Kolektivna pogodba mora trajati najmanj šest mesecev. Minimalno mezdo določi ban po posvetovanju z odborom za določanje minimalnih mezd pri banki upravi za področje določene banovine. Odbor lahko predloži različne minimalne mezde za posamezna področja in poedina mesta ter za posamezne gospodarske panoge. Odbori morajo v enem mesecu izdelati konkretne predloge o določeni minimalni mezdi. Vsakih šest mesecev morajo dostaviti svoj predlog o višini minimalne mezde. Kolektivne pogodbe se lahko sklepajo za posamezne srezne in tanovine, ali pa tudi za vso državo. Ta važna uredba, ki stopi v veljavo 31 dni po objavi v »Službenih novinah«, bo onemogočila stavke in izprtja.

— IV. kongres slovenskih geografov in etnografov od 16. do 28. avgusta v Sofiji. Njegovo delo bo razdeljeno v dve skupini zemljepisno in narodopisno. Generalni tajnik kongresa je prof. Ivan Batakljev predsednik kongresnega odbora pa znani literarni historik in etnograf rektor Sofijske univerze prof. A. Arnaudov. 16. avgusta bo kongres svečano odprt, obenem bosta pa odprti zemljepisna in narodopisna razstava. 17. in 18. avgusta bosta sedela obe skupini. 19. avgusta bodo izleteli v okolico Sofije. Zemljepisna skupina priredi izlete v štirih smereh, narodopisna pa v dveh. 20. avgusta se bodo predavala in debate nadaljevala. 21. avgusta bo na kongres zaključeno. Sledili bodo poučni izleti po Bolgariji.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Prekrasni film letošnje Ufne produkcije
ČRNE ROŽE
Lilian Harvey — Willy Fritsch
Dejanje se godi v predvojni carski Rusiji ob času finske vstaje.
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

— Jurčičev brat Anton umrl. Včeraj je umrl na Mušjavi brat pokojnega pisatelja Josipa Jurčiča Anton v visoki starosti 89 let. Dobrodušnega starejša so poznali mnogi, saj se izletniki radi ustavljajo na Mušjavi, da si ogledajo Jurčičovo rojstno hišo. Jutri dopoldne ob 10. položijo Jurčičevega brata na pokopališče na Krki k večnemu počitku. Bodi mu lahka zemlja!

— Z avtobusom iz Crikvenice v Bohinj. Tapred priredi izlet z avtobusom iz Crikvenice v Bohinj. Izletniki se odpeljejo v petek preko Splita, Mostarja, Ilidze Sarajeva, Travnik, Jajce, Bihača, Plitvice, Karlova, Zagreba, Ljubljane in Bleda.

— V zve o lajšanju. Zveza za tožak, promet sporoča: Odobrena je polovična vožnja po naših železnica obiskovalcem tenisa, ki se v Zagreb, ki bodo v Zagreb od 15. do 17. t. m. Popust velja od 14. do 20. t. m. Nadalje je dovoljeno 50% znižanje vožne cene po naših železnica delegatom društva »Srbska najkca«, ki se bodo udeležili svoje skupščine in proslave v Beogradu od 23. do 25. t. m. Znižanje velja od 19. do 28. t. m.

— Pankracij, Servacij in Bonifacij... Danes je prvi dan popularnih svetnikov, ki imajo baje v zakupu vreme kakor 40 mučenikov. Pod njihovo kompetenco pa baje spadata samo dež in slana. Zato bi moralo danes po vseh pravih deževati, vsaj tako, kakor včeraj, ko se je viliha ob 15. polnoči plohla. Zadnje čase kaže vreme že poletne znake. Najprej je soparno narkar se nagio pooblašči, začne grmeti, končno se pa vlije ploha. Slane se nam torej ni treba bati. Vendar je letošnje vreme vseh muh polno in nihče ne more napovedovati, kakšno kašo so nam skuhati ledeni možje. Posebno muhasta je pa vselej mokra Zofka, ki ponižno spremlja ledenjake. Lahko pa rečemo, da dandanes oblast pratike z vsemi njenimi svetniki ni več tako velika, kakor je bila prejšnje čase in da so postali mnogi vremenski reki anahronizem.

— Poroka. Poročila sta se gospa F. Poljanšek in g. Martinič, posestnik. Obilo sreče!

— Svetovni perutinarski kongres in razstava v Leipzigu. Od 24. junija do 2. julija bo v Leipzigu VI. svetovni perutinarski kongres združen z veliko perutinarsko razstavo. Prijavljenih je že okrog 40 držav, med njimi tudi Jugoslavija, ki bo sodelovala na kongresu s svetovnimi referati, na razstavi pa z našo izbrano perutnino. V ta namen se je ustanovil v Beogradu nacionalni odbor, na katerega naj se najkasneje do 10. junija obrnejo vsi, ki nameravajo sodelovati bodisi na kongresu ali na razstavi. Vpisnina znaša 16 nemških mark in daje udeležencem pravico do sodelovanja pri delu

vseh sekcij kongresa, pri svečanih sprejemih in do brezplačnega poseta razstave. Na nemških železnica bodo imeli udeleženci kongresa 60% popust.

— O oddaji krvi za transfuzije razglasa ponovno uprava državne bolnišnice v Ljubljani: Po zakonu si mora vsak transfuzije potrebni bolnik dajalca krvi plačati sam. Zato je svetovati, da v vseh primerih velike izgube krvi pridejo zdravi in krepki sorodniki bolnikov, ki so pripravljeni pomagati svojci s svojo krvjo, istočasno s ponesrečencem v bolnišnico. Če bi takih sorodnikov ne bilo, prekrbi sicer bolnišnica dajalca krvi, da mora imeti stranica plačati sama. — V primeru potrebe preskrbi bolnišnica tudi revnim bolnikom sama dajalca krvi in ga tudi sama plača, čeprav ni kakor rečeno, po zakonu k temu obvezana. Zaručnica pa mora izdati iz kredita za »zdravila« in ne more plačevati dajalca krvi več kakor 200 Din za posamezno oddajo. V to svrhu poziva uprava bolnišnice posvem zdrave in krepke osebe obeh spolov, da se javijo v ponedeljkih, srediha in petkih kot pripravljenci za oddajo krvi na I. kiruršnem oddelku bolnišnice od 9. do 10. dopoldne. Abstinenci imajo prednost. K temu je še pripomniti, da oddajanje krvi ni nikak popklic in nikako slavno zaposlenje, marveč samo enkratna, denarnim sredstvom bolnišnice primerna dajatev in odškodnina.

— Ameriške profesorice v Dalmaciji. Naše Primorje poseti letos večja skupina ameriških profesorice in učiteljice, ki ostanejo pri nas na kratkem oddihu.

— Slovenec v Ameriki. V Gowandi je podlegel operaciji Mihael Primožič iz Rajhenburga, star 48 let. Prišlo si je mnogo zasluga za povzdigo društvenega življenja med našimi rojaki. V bolnici v Girardu je umrl Franc Zlajpah, star 64 let doma iz Sv. Lovrenca ob Temenici. Bil je star samotar brez sorodnikov v Ameriki. V La Sale je umrl Anton Jerič, doma iz Skocjana na Dolnem skem, od koder je prišel v Ameriko pred 35 leti. V Puelbu je umrl Franc Hribar, star 61 let doma iz Srednje vasi pri Ljubljani. V Crivitzu je umrl Janez Zernjav, star 93 let. V Ameriki je bil 28 let. V Clevelandu so umrli Anton Zajc, star 41 let, doma iz vasi Podžaga pri Velikih Laščah, Jakob Homovec, star 41 let, doma iz Cerkanje, Janez Miklič, doma iz vasi Cesta pri St. Vidu pri Stični, Josip Binar star 46 let, doma iz vasi Malo Mraševo, fara Leskovec pri Krškem in Lojze Kovarčič star 62 let, doma iz Sodražice. V Oleanu se je smrtno ponesrečil Leopold Veselj, star 53 let, doma iz vasi Lazec pri Dragi.

— Ribiči. Ribarsko društvo v Ljubljani oddaja svojemu članstvu ribolovne licence za belice, ščuke, lipane postrvi in salue. Pojasnila daje tajništvo vsak dan od 9. do 20. ure v društvenem lokalu hotela Metropol.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, precej toplo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani in v Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu in Splitu 27, v Beogradu in Sarajevu 25, v Ljubljani 23,8, v Rogški Slatini 23, v Skoplju 21, v Mariboru 20. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,1, temperatura je znašala 12,2.

— Silne nevihte na Gorenjskem. Po Gorenjskem divjajo že več dni zaporedoma hude nevihte. V okolici Vodic je včeraj spet treskalo in grmelo, potem pa se je vili dež, med katerim je padala tudi toča. Kmalu po

12. je treščilo v veliko lipo nad Tavčarjevo opekarno in jo razklatlo. Huda neviha je divjala tudi nad Brniki in Cerkljani. Toča je tu in tam napravila precejšnjo škodo. Ker pritiska tako huda soparica že zdaj sredi pomladi, skrbijo ljudje, kaj bo šele poleti. Polje kaže letos zelo lepo, a vse kmetove nade lahko uniči huda ura.

— Samomor 70-letne starke. Delavka Katja Lukaček iz Koprivnice stara 70 let se je v nedeljo zastrupila z očetovo kislino in je kmalu po prevozu v bolnico umrla. V smrt je šla zaradi bede.

Iz Ljubljane

— Ij Naša ljuba Ljubljanka. Nastopili so že toplejši dnevi. Dno Ljubljane je zeleno od same nesnage, že sedaj duhamo smrad. Kaj nam koristi protituberkulozna liga, če se pa sredi bele Ljubljane umetno ustvarja lego komarjev? Ali Higienemu zavodu ni znano, da so se v zadnjih letih ob Ljubljani zaredili komarji, katerih prej nismo poznali? Kako dolgo naj še vdihavamo ta smrad? Ali zopet nihče ne čuti potrebe tu nekaj ukreniti? Tujci, ki že prihajajo v Ljubljano, bodo zopet vihali nosove in nas pomilovali kakor ljudi tam neke za plotom, ki si ne znajo pomagati. Prosimo remedure.

— Ij Prosimo pojasnila. Nova banovinska taksa na britvice znaša 1 Din za komad. Menda je tako po vsej državi. Poleg tega se plača še 1 Din na tucat mestne uvoznice. Trgovci, ki prodajajo ta predmet, so morali tudi za staro zalogo plačati ta davek. Oni daj pa na stojnici pred nebotičnikom prodajal neko menda za neko zagrebško trdko, 10 britvic in brusilni kamen, ki po zatrdilu kričaja sam stane 25 Din ali 10 frankov, kakor se je izražal vse skupaj za 10 Din. Vprašanje nastane: Ali za nekatere ljudi ne veljajo predpisi in že veljajo, ali je ta kričaj iz samega človekoljubja prodajal v izgubo, ali je blago ukradel ali kako je to mogoče? Kdo dovoljuje take javne prodaje? Prosimo pojasnila.

22-21 KINO UNION 22-21
Poslednjič ob 16., 19.15 in 21.15 uri
BOSANSKA RAPSDIJA
Najlepši film napravljen v celoti v naših krajih v Bosni in Hercegovini!
Willy Eichberger, Brigita Horney, Attila Hörbiger

— Ij Lep okras mesta je zaplankanac javna ura v Zvezdi. Namestnik polnoči ogradi desk. Stojlo javne ure na očeh, ki za nekakšno reklamno »desko« s političnimi šipami. Ko pa poteče rok za reklamno šipe odstranijo. Včeraj se tudi zdelo, da kdo šipe izgrabi, zato so ga pogosto skrasili alio. Sicer se pa za takšne »malenkostje« pri nas nihče ne zmeni.

— Ij Večeje kanalizacijsko delo. Na Trnovskem pristanu se pripravlja podjetje Dukič na kanalizacijo Trnovga. Zbiralni kanal bo zbetoniran na Trnovskem pristanu od Gradčice do Opekarske ceste. Pozneje bodo zgradili še stranske cevi. Najvažnejši priključek bo na Opekarski cesti. Trnovski pristan bo med delom zaprt za vozni promet, ker je cesta zelo ozka.

— Ij O akademskem pevskem zboru, ki koncertira v Ljubljani v petek dne 15. t. m. je priobčil praški kritik dr. Hutter naslednjo oceno: Peveci imajo prekrasne glasove, zvočne in sočne in barvi. Njihovi glasovi zares lahko podajo pevsko kantileno. Fenomen je, kako se pri njih plastično pojavlja melodija. Prav tako izvrstni so v ekspoziciji melodije linije kakor tudi v ravnotežju gla-

sov. Posebno izvrstni so basi. Kritič Narodnih listov pa prištevajo v prvi vrsti umetnost posluha. Zbor zna razviti svoje mlade glasove do moči burje, umiri jih pa tudi do lahke pomladne sapice. Poie očarujejo točno s priloženim muzikalnim občutkom. Skratka, zbor Mladost-Balkan iz Zagreba je zbor odličnih glasovnih kvalitiet. Koncert zagrebškega akademškega zbora bo v Ljubljani v petek 15. t. m. ob 20. uri v veliki unioński dvorani. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

— Ij Mnogokratnik za odmero prirastkarine v okoliš mešne občine ljubljanske se je določil za mesec januar, februar in marec 1936 na 7.

— Ij 6 dni po Dalmaciji potujete najceneje z udobnim parnikom Dubrovačke plovidbe »Kumanovc«, ki odhaja s Sušaka ob ponedeljkih dopoldne, pristaja v najlepših krajih naše obale in se vrača nazaj na Sušak ob sobotah. Cene potovanja in oskrbe zelo zmjerne. Pojasnila in prospekti pri »Putnik« ter agenciji Dubrovačke plovidbe na Sušaku.

— Ij Za smeh in zabavo je za petek poskrbel ZKD. Predvajal se bo vesel in zabavni film »Borba z zmajem« s slavno komičarko Lucie English in znano filmsko umetnico Adelo Sandrock, katero gotovo že vsak pozna v glavnih vlogah. Da je v tem filmu obilo smeha in zabave, jamčita ti dve igralki. Poleg njih nastopa tudi lepa in temperamentna Gretl Theimer. Konkurenčni boj dveh pivovarj, katerih situaciji s sijajnimi dvotipi reši ljubezen. Film zasluži, da si ga vsak ogleda, posebno na še ker je enotna cena Din 3,50. ZKD vam nudi prvovrsten film smeha in zabave za najnižjo vstopnino. Torej ne pozabite v petek ob 14.15 priti v Elitni kino Matica.

Zvočni kino IDEAL

DANES PREKRASNI VELEFILM

»Viktorija«

po slovitom romanu Knut Hamsuna.
V glavni vlogi
Luise Ullrich, Mathias Wiemann
Ob 4., 7. in 9.15 zvečer.

Iz Maribora

— Najvišji pokrovitelj Mariborskega tedna. Uprava Mariborskega tedna je dobila od dvornega maršalata obvestilo, da je sprejel Nj. Vis. princ Andrej pokroviteljstvo letošnje jubilejne prireditve V. Mariborskega tedna. To visoko odlikovanje pač jasno dokazuje, da si je ta kulturna in gospodarska ustanova pridobila na vseh področjih udejstvovanja mnogo zasluge in je koristna ne le za severno področje, marveč za vso državo.

— Ban dr. Natlačen v Mariboru. Danes prispe v Maribor ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen. Sprejemaj bo deputacije in zasebniki in poslušaj njihove želje. Banu pripravljajo ob prvem službenem obisku svečan sprejem.

— Plesni večer za otroke v gledališču. To nedeljo bo ob 15. v Narodnem gledališču plesni večer za otroke. Nastopi s svojim otroškim bajetom zagrebška plesna umetnica ter voditeljica jasne šole Mercedes Goritz—Pavelić. Sodeluje okrog 25 otrok iz plesalkine šole z dvodejanskim baletom J. Bayerja »Vila lutka«, ki je v Zagrebu ponovno najetel na splošno navdušenje mladega občinstva ter je ogrel tudi odrasle. Mercedes Goritz Pavelićeva bo zastopala Jugoslavijo ob letošnjih juljskih slavnostih na Dunaju ter nastopi pred mariborskim gostovanjem dvakrat zaporedoma v Gradcu.

— Žepar in njegov prijateljski objem... V nedeljo zjutraj se je zgasil na policiji posestnik Matija Robič iz Bresternece ter potožil, da je postal žrtev spretnega žeparja. Z nekim neznanim moškim, ki se mu je v Mariboru na ulici pridružil, sta odšla v zakonito gostilno in tam popivala. Razgreta od vina sta se pričela objemati, kar pa je žepar dobro izrabil. Med objemom mu je segel v žep in ukradel precej rejeno listino. Seveda manjka za predzrežem vsaka sled.

— Pobegnili je te dni od doma 16letni ključavničarski vajenec Rajmund Narat, sin stuge pri »Ljudski samopomoči« iz Mesarske ulice. Zaskrbljeni oče je o pobeegu obvestil policijo, ki išče mladenjca.

Na vago? Ne!

In zdaj povemo še enkrat: samo navadno praženi ječmen, ki se prodaja v odprti vreči na tehtnico ali pa v zavrtkih, ni še nobena »sladna kava«, najmanj pa »Kneippova sladna kava«! Samo v trdnih kartonskih zavrtkih s sliko župnika Kneippa dobimo blago, ki ga zaradi njegovih čudovitih svojstev tako zelo čisto, namreč dobro, zdravo

Kneippovo sladno kavo

— Zblazneli dljak. V nedeljo popoldne je v Korosčevi ulici 16letni učenec mešanske šole Drago E. iz Krčevine, hodil obločen v skvarko obleko in v samih nogavicah. Deček je bil oborožen z dolgim nožem ter ustavi vsakega kolesarja in zahteval kolo, da se odpelje v Ameriko. Množica, ki se je zbrala okoli mladenjca, je kmalu spoznala, da je revež zblaznel. Vjornil je tudi v garderobo v bližini nahajajočega se sportnega igrišča in zmetal vso opremo ter obleko na ulico. Polklica ni reševalci so zblaznela dijaka komaj ukrotili in ga odpeljali domov.

— Za las ušel smrti. Na državnem mostu bi bilo prišlo v nedeljo popoldne skoraj do smrtne nesreče. Preko cestišča je planil 7letni Friderik Skačej. V tem trenutku pa je pridrvel neki osebni avtomobil. Le izredni prisotnosti duha šoferja se ima deček zahvaliti, da ni našel smrti pod avtomobilskimi kolesi. Kljub temu, da se je vozilo na mestu ustavilo, je dečka podrla na tla, zadobil pa je lažje poškodbe.

— Požar v Makolah. Domači so bili baš pri obedu, ko je izbruhnil v hiši posestnika Josipa Taksa silen požar. Ker je bila hiša jesena in s slamo krita, je poslopje do tal pogorelo. Rešili so je obleko in nekaj pohištva. Požar, ki je bil potaknjen, je povzročil 25.000 Din škode. Zanimivo je, da je temu posestniku marca meseca nekdo zažgal gospodarsko poslopje.

— Avtomobilska nesreča pred sodiščem. Pred sodnikom poedincem mariborskega okrožnega sodišča se je včeraj zagovarjal 28letni industrijalec Oton Erlich iz Maribora zaradi znanе avtomobilske nesreče v Studencih. Letos 8. januarja je zaradi neprevidnosti zdrčal njegov avtomobil, v katerem sta bila neka ženska in njen znanec, po strmem bregu proti Dravi. Vozilo je obviselo na strehi neke barake, potniki pa so obježali nezavestni s precej nevarnimi poškodbami. Erlich je bil obsojen na 14 dni zapore pogojno za dve leti.

— »Izdaja pri Novari«, drama švicarskega pisatelja Arxa, ki se godi v Uriju okrog leta 1500, je letos doživela v Mariboru velik uspeh. Ponove jo drevi ob zmahnih cenah.

PRED SODIŠČEM

Sodnik: Ste omoženi?
Priča: Dvakrat.
— Koliko vam je let?
— Petindvajset.
— Tudi dvakrat?

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Dir 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, preklic

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

Cenjenemu občinstvu se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela

Marn Josip,
soboslikar in pleskar
Ljubljana
Wolfova ul. 12. — Tel. 30-63.

OBLEKE ZA BIRMANCE

zelo lepo izdelane ter vsa druga oblačila dobite najceneje in v največji izbiri pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. 6. R.

Makulturni papir

proda
uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knaflijeva ulica štev. 5

BIRMANSKE URE nudi najcenejše Ivan Pakiz Ljubljana. Pred Skofijo 15. 1529

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

2 KROJŠKA POMOČNIKA za fino veliko in malo delo sprejem takoj. Naslov v upravi 1530

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

3-SOBNO STANOVANJE v I. nadst. solnčno, brez kopalnice se odda za 1. avgust. Pojasnila odv. pisarna, Ljubljana, Miklošičeva c. 4. I. nadst. 1328

Inserirajte v »Slov. Narodu«

ZAJEDALCI RAZŠIRJENE ZNOJNICE MASTNA KOŽA

»Tudi jaz sem vse to imala, dokler nisem poizkusila doma te preproste nege«

Prej sem imela strašno polt. Koža je bila posuta z zajedalci in razširjenimi znojnicami. Karkoli sem poizkusila, nič ni koristilo. Sele po nasvetu nekega lekarnarja sem poizkusila kremo Tokalon, bele barve (brez masti). Za nekaj dni je bila koža že svetlejša in belejša. V enem tednu ni bilo več razširjenih znojnic in zajedalcev, koža pa je bila svetla, mehka in gladka.

Krema Tokalon bele barve vsebuje prečiščeno smetano in oljčno olje. Te sestavine prodro v znojnice in odstranjujejo globoko skrivno nesnago, do katere ne moreta priti mila in voda. Drugo dragoceno sestavino te kreme pa redijo in pomlajujejo kožo ter zožujejo znojnice. Vsaka žena, tudi one srednjih let, lahko kmalu doseže svežo, svetlejšo in prekrasno polt, s katero bi se lahko vsaka mladenka ponahala.

Pred reorganizacijo naših bolnic

Osnutek novega zakona o bolnicah, ki prinaša važne izpremembe

Ljubljana, 12. maja.

V zagrebški zdravniški zbornici je imelo v nedeljo Udruženje bolniških zdravnikov občni zbor, na katerem je poročal dr. Oto Belošević o osnutku novega zakona o bolnicah. Osnutek govori o štirih vrstah bolnic. V prvo vrsto spadajo bolnice, v katerih je nad 600 postelj. Take bolnice so predvidene za Beogradu, Zagrebu in Ljubljani ter imajo vse oddelke in potrebne zavode. V drugo vrsto spadajo bolnice z nad 250 posteljami, 8 oddelki in potrebnimi zavodi. V tretjo vrsto spadajo bolnice s 50 posteljami so predvidene za mesta z nad 20.000 prebivalci. Take bolnice imajo po dva oddelka s potrebnimi zavodi, po potrebi bi pa dobile še druge oddelke. Imeti pa morajo brezpogojno interni in kirurški oddelke. Bolnice četrte vrste so v manjših mestih in imajo manj kot 50 postelj. Imeti pa morajo vsaj enega zdravnika, ki je kvalificiran kirurg.

Po novem zakonu se bodo iz državnih sredstev lečile poleg duševnih in spolnih bolezni ter tuberkuloze še trahom in nalezljive bolezni. Predvideni so tudi bolniški fond, ki se dele v državne in banovinske. Njihov namen je zadržati zdravišiš

in sploh skrb za zdravstveno stanje. Osnutek zakona govori tudi o sredstvih za te fond. Državni fond upravlja minister socialne politike in narodnega zdravja, banovinske fond za bani. Stroški za banovinske fond stekajo iz 2% vseh dohodkov banovine.

Osnutek novega zakona govori tudi o reorganizaciji bolnic. Poedini oddelki ne smejo imeti izpod 30 in ne nad 100 postelj. Kjer ima oddelak nad 100 postelj, se mora ustanoviti pomožni oddelki ali paralelni oddelki. S tem naj bi se zboljšala zdravniška služba po bolnicah. Vsaka bolnica mora imeti tudi brezplačno ambulanco, kjer zdravniki brezplačno pregledujejo siromašne bolnike. Glede zdravnikov se zahteva po novem zakonu za napredovanje poleg službe v bolnici še znanstveno udeleževanje. Mesta z nad 20.000 prebivalci morajo imeti bolnice, če jih pa še nimajo, jih morajo ustanoviti. Zakon predvideva tudi banovinske hiralinke in domove za neozdravljive bolnike.

Novi zakon o bolnicah prinaša torej zelo važne in potrebne reforme, samo da bi bile res kmalu uresničene.

Na letošnjem ljubljanskem velesejmu bo posebno zanimiva in privlačna razstava

Sodobna gospodinja

Ljubljana, 12. maja.

Sodobna gospodinja je naslov VI. gospodinjinsko-gospodarske razstave Zveze gospodinj na pomladanskem velesejmu v paviljonu »K«. Prikazala bo dolžnosti in skrbi sodobne gospodinjice glede na nakupovanje. Delokrog gospodinjice je med vsemi najbolj obsežen, saj predstavlja konzumenta, ki naj prisluzni denar obrača v prid svoji rodbini, domači obrti in industriji, domači trgovini in v prid domačemu delavstvu.

Privedite je zamišljena kot dopolnilo lanske modne revije, ki je pokazal pot vsem nadaljnjim modnim revijam in dala pobudo naši domači obrti, ki je spoznala, da se je treba od kupca potruditi in mu pokazati svoje znanje. Ze samo s tem moralnim uspehom je lahko Zveza gospodinj zadovoljna.

Letos gremo gospodinjice korak naprej, kajti v razstavi bomo posvetile posebno pozornost dolžnostim gospodinjice, ki jo bomo poznali ne samo kot žarišče in središče rodbinskega življenja, temveč tudi njen vpliv v javnem življenju. Vsak dan se bo prikazal del gospodinjinskega delovanja. Videli jo bomo kot ženo v poklicu, kako se kreva v tujem prometu, v sportu — gospodinjico, ki z dobro postrežbo privablja tuje, mlado dekle, ki doračča domačemu krovu in usmerja prve korake v svet. Naša mladina in naši najmlajši bodo deležni posebne pozornosti. K vsem točkam programa bo podal g. šef režiser profesor šest kratka predavanja in morda bo tudi kaj pikrih, grenkih zrn resnice vmes za gospodinjice in še za marsikoga drugega.

Poisakaje in prošile smo g. prof. Šesta,

da da s svojo režijo in s svojimi predavanji oni kulturni značaj, katerega smo ji namenili po našem programu. Tako bo padala naša revija poleg pravilnega in nepravilnega oblačenja tudi pravilno kretanje gospodinjice, služkinj, žena v poklicu, mladih deklet, otrok. Prikazano bo rodbinsko življenje v domačem krogu ali ob slavnostnih prilikah. Razstava »Sodobna gospodinja« bo posegla v globine našega duševnega življenja in se tudi ne bo plašila ožigosati naših najbolj kričečih hih.

Sodobna gospodinja sledi vsem pojavom današnjega gospodarskega življenja, kar tudi mora. Ni gospodinjica vseeno, ako neprestano trkajo brezposelni na njena vrata, ako ima sama brezposelno mladino doma, ali celo soproga. Iz dneva v dan je bolj očitno, da je stiska v nižjih in srednjih slojih vsak dan večja. Zavedati se moramo, da bo le v skupni samopomoči rešitev toliko in toliko eksistenc. Gospodinja je tista, ki s smotrenim nakupom lahko najzdatnejše podpre domačo obrt in industrijo, ki pa mora upoštevati naše želje in okus. Na tej razstavi bomo slovenske gospodinjice odločno povedale in pokazale, da odklanjamo vse tje šege in navade, ki nam jih hočejo vsiliti tuji pod devizo »Najnoviši domišletski modeli, ki si jih izmišljujo po največ židje, da si polnijo žep z nevednostjo in potratnostjo žensk. Pokazale bomo, da ni vsa moda za nas in da naše barve in kroji, povzeti po naših nošah iz kateregakoli kotička naše prostrane slovanske domovine, vse drugače pristojajo našemu licu, kot pa modne kopije drugih narodnih noš. Povedale bomo, da odklanjamo vse nesestetske kopalne kostume in obleke, ki si jih izmišljuje inozemstvo, ki pod pretvezo, da slujujo zdravju in sportu, v resnici le dramljo nizke instinkte in demoralizirajo našo v jedru zdravo mladino. Pokazale bomo, kako naj oblečemo mamice svoje male, da se bodo v lepi in zdravi igri razvijali v krepko, duševno in telesno zdravo mladino. Pokazale bomo, kako neugodno vpliva po modi zahtevana parafna obleka na naše najmlajše: ali jih vrgaja v frakarije in g'zidalinke, ali jih pa duševno tako uteni, da jim vzame vsako samostojno kretanje in mišljenje.

Tako bo naloge razstave »Sodobna gospodinja« dvojna: prvič ta, da pokaže, kako naj gospodinja kupuje, da bo v današnjih časih, ko je vsak dan težje za zaslužak in za denar, pravično, okusno in dobro oblekla sebe in vso rodbino; drugič

pa hočemo vplivati na našo obrt in industrijo, da spravi na trg le okusno, dobro prirejeno blago, okusna oblačila. odgovarjajoča našemu jugoslovanskemu značaju. Upamo, da bomo s svojim programom dosegli cilj, ki smo si ga zahtevali. Ob dobro premišljeni opremi g. arhitekta Mesarja, ki je že za preteklo modno revijo temeljito predelal »K« paviljon, in zamisli g.

prof. Šesta, bo razstava »Sodobna gospodinja« zopet oni most, ki naj veže konzumenta in producenta ob harmoničnem in smotrenim izmenjavanju blaga in denarja. Ker le v dobrem gospodarstvu nas vseh bomo premagovali gospodarsko krizo. Gospodarski krogi z vedno večjim zanimanjem sledijo gibanju Zveze gospodinj. Razstavni odsek »Zveze gospodinj«.

Naša opera v Splitu

Opereta »Ples v Savoyu« in Verdijev »Trubadur« sta Splitčanom ugajala, »Faust« pa ne

Split, 11. maja.

V četrtek popoldne je ljubljanska opera predvajala opereto Paula Abraham »Ples v Savoyu«. Kritika o tem delu in izvedbi je prav zadovoljiva. Kritiki dr. V. K. povdarja, da je bilo izvajanje na odlični višini, ker so sodelovali tudi operni solisti. Posebno laskavo piše o izvrstni kreaciji Madeleine ge. Zlate Gjungenac, ki je imela

zlasti pa tudi po odpetih popularnih arijah pri odprtem odru. Ga. Kogoljeva in gđ. Oljdekopova sta prešli šopke cvetja.

Manj je pa ogrel Splitčane Gounodov »Faust«, o katerega predstavi piše kritik med drugim: Sročnja vprizoritve opere ni nikogar zadovoljila. Občutili smo nekako razdvojenost, nevigranost, neskladnost med sceno in orkestrom, kar so povečali nesigurni zbori tako, da je napravila predstava na občinstvo hladen vtis kljub vsemu prizadevanju dirigenta g. Neffata, da bi dal več živahnosti in temperamenta, več polta in toplino Gounodovi glasbi.

Najboljša je bila ga. Zlata Gjungenac v vlogi Marjetice. S pravim umetniškim instinktom je pevski in igralski ustvarila izredno umetniško kreacijo Marjetice v vsej njeni dražesti in ženskosti. Vsa razkošna lepota njenega zvonkega glasu, dovršena pevka tehnika, fina muzikalnost, toplota

občutja in umetniška igra je prišla do polne veljave. Koliko prostodušne srčnosti v pesmi o kralju, koliko dražesti v arijah o biserih, koliko čistoče občutja in ljubavnega zanosa v duetu drugega dejanja, koliko duševnega trpljenja v prizoru pred cerkvijo in naposled s kakšnim zanosnim navdušenjem je el a v blažnosti pesem osvobodjenja in rešitve v zaključnem prizoru v temnici.

Prav tako je podal g. Primožič s svojo temperamentno igrjo igralsko močno kreacijo Mefista, izklesano in skrbno zaokroženo v vseh detaljih in prizorih. Manjkalo mu je široki jedri obseg kakor tudi sila v nižjih basovskih legah, da bi njegov Mefisto glasovno zadovoljil, ali vsekakor je dobro obvladal svojo težko vlogo, niansirajoč frazo kakor je to zahtevala vsaka situacija: od laskanj do sugestije, od ironije do zlobe in satanskega smeha. G. Banovec ni zadovoljil z materialom svojega glasu, ki je preveč lirski za vlogo Fausta, kajti ta vloga ima mnogo dramatskih akcentov, za katere mu manjkata jedro in prodorno močan glas. Tudi igralsko je bil neokreten ter brez življenja. Isto velja za g. Kolacijo v vlogi Valentina, ki ni zadovoljil z obsegom glasu (v ostalem svež glasovni material), niti z načinom petja. Zaradi silne treme ni mogel razviti svojega glasu. Ostali v manjših vlogah dobri. Zbori nesigurni, režija in inscenacija slabi. Valpurgina noč preveč razsvetljena, a premalo razkošna s premajhnim številom plesalk in plesalcev. Sicer je pa baletni zbor temperamentno odplesal bakantske pleske. Ga. Gjungenac, Polić ter Kogoljeva so prešli šopke cvetja.

O kraljih in vladarjih

Prestoli se pomlajajo — Strmoglavljeni in v izgnanstvu živeči vladarji

S prihodom na prestol egipčanskega kralja Faruka, ki mu je šele 16 let in ki bo namestu njega še dve leti vladal regentski svet, se je povečalo število mladoletnih ali zelo mladih kraljev, stopajočih na mesto starih. Če si ogledamo vrsto vladajočih najpomembnejših evropskih in prekomorskih vladarjev, vidimo, da mladi še ne prevladujejo, vendar se pa prestoli polagoma pomlajajo. Kraljev in vladarjev, ki še niso stari 40 let, je na svetu osem. Enemu je baš 10 let in sicer siamskemu kralju Anandu Mahidolu. Med 10. in 20. leti stoji egipčanski kralj Faruk, še mlajši je pa jugoslovanski kralj Peter II., ki bo star jeseni 13 let, afganistanski kralj Zahir je star 22 let, vladar Iraka Ghasi pa 24 let.

V najlepših moskih letih je sedem vladarjev, japonski cesar Hirohito je star 35 let. Srednja življenjska doba je med vladarji najbolj zastopana. Zanimivo je, da je v najboljših »moskih« letih baš ženska in sicer velika vojvodinja Luxemburška. Osem vladarjev je torej starih izpod 40, sedem pa izpod 50 let. Devet vladarjev je pa starih nad 50 let. Med njimi stoji na prvem mestu 82 letni Franz Lichtensteinski, brat umrlega Johana II., ki mu je bilo tudi že 90 let, ki je umrl. Njemu sledi kralj Gustav Švedski, ki bo čez dve leti tudi že praznoval 80 letnico. 70. letu se pa bližajo štirje vladarji in sicer oba druga skandinavskega kralja ter italijanski kralj in monaški knez. 50 letu se bliža še vedno lepa nizozemska kraljica.

Z neguševim odhodom v inozemstvo, odkoder se najbrž ne bo več vrnil na abesinsko prestol, se je povečalo število strmoglavljenih vladarjev, od katerih je šla večina v izgnanstvo po izgubljeni vojni ali med revolucijo. Začel je nemški cesar Viljem, ki je 9. novembra 1918 prekoratil holandsko mejo in živi že 17 let v Dornu. Viljem II. je zdaj patrijarh strmoglavljenih vladarjev, saj je izpolnil 77. januarja 77. leto. V Nemčiji živi strmoglavljeni bolgarski car Ferdinand Koburski. Odrkel se je prestolu v oktobru 1919, ko je Bolgarija kapitulirala nekaj tednov pred padcem Avstrije in Nemčije in tako je rešila bolgarski prestol svojemu sinu, sedanjemu cesarju Borisu. Njemu je sledil kitajski cesar Hsuan Tung, ki pa še ni razumel udarcev usode, saj je bil star šele 6 let. Zatekel se je k Japoncem, ki so ga po ustanovitvi nove države Mandžukuo proglasili pod imenom Pu-ji I. za cesarja nove države. V Rimu živi bivši afganski emir Amanul-

lah, ki je moral pred leti pobegniti iz Afganistana po svojem potovanju po Evropi, ki so naletelo njegove reforme na odločen odpor duhovščine in plemstva, ki je proti njemu nahujskalo še ljudstvo. V Švici je našel zavetišče siamski kralj Prajadhipok, ki se je leta 1932 odrekel prestolu, ko je izbruhnila med njegovim bivanjem v Evropi in Siamu revolucija. Na prestolu mu je sledil njegov 9 letni nečak Ananda Mahidol, ki je študiral v Švici, toda tudi njegova krona ni posebno trdna. Dva kralja, ki sta se pred leti odrekla prestolu, sta pa našla pot nazaj in sicer rumunski kralj Karel ter grški kralj Jurij. Bivši španski kralj Alfonz XIII. je tudi med strmoglavljenimi kralji. Po vojni so umrli v izgnanstvu bivši črnogorski kralj Nikita, bivši avstro-ogrski cesar Karel, perzijski šah Ahmed Mirsa, turški sultan Abdul Hamid II. in portugalski kralj Manuel.

Demonstracija nad Hindenburgom

Novi nemški zrakoplov »Hindenburg« je srečno priletel iz Evrope v Ameriko in s njo je v Lakehurstu nastopil pot nazaj. Poveljstvo je izjavilo, da upa doseči Frankfurt a-M. v 25 urah. Na aerodromu v Lakehurstu je bilo v nedeljo okrog 100.000 radovednežev, ki so hoteli videti zračnega orjaka. Za polet nazaj se je priprililo v Ameriki 38 potnikov, med njimi tudi neka 86 let stara žena. Zrakoplov so si ogledali tudi visoki predstavniki ameriških oblasti. Dr. Eckenher in vsi častniki posadke so bili večer gostje predsednika Roosevelta. Na banket je bilo povabljenih 1.700 gostov. Na letališču je pa prišlo do svojevrstne demonstracije proti Hitlerizmu. Ko je bila zbrana na letališču ogromna množica radovednežev, se je naenkrat pojavilo kakih 1.000 m nad nemškim zrakoplovom rdeče letalo, ki je vleklo za seboj veliko zastavo z napisom: »Ašizem naj osvobodi Thälmannale«.

Pred sodiščem.

Sodnik obtožencu, ki se na vse načine izvija: Kaj mislite, da vam to verjamemo. Mar nas smatrate za naivne smrkoline? Obtoženec: Na to vprašanje odklanjamo odgovor, gospod sodnik.

V ateljeju.

Slikar začeti: Ste že kdaj sedeli, gospodinja? — Kaj vas pa to briga. Sicer sem pa bila obsojena samo pogojno.

Gustave le Rouge:

Ulica groze

Roman.

— Čim bolj ga gledam, tem bolj strminim.

— Ali verjamete, da je bila pred letom dni ta dolina prav tako pusta in zapuščena, kakor te gore in puščine, skozi katere ste se danes vozili?

— Ne razumem, zakaj ste izbrali baš ta kraj za novo mesto, — je dejal inženier.

— To boste kmalu razumeli. Tu je celo neizmerno bogat zlati rudnik. Ogleдали si ga boste jutri. V okolici jih bo gotovo še več. Hočem, da postane čez nekaj let, ko bo ta železniška proga podaljšana do druge meliške meje na drugi strani, da postane mesto prestolnica južne države. Pokrajina Nove Mehike je ena najsiromašnejših v Zedinjenih državah, jaz pa hočem, da postane ena najbogatejših.

Peter Marceaux je naenkrat začutil, kako prehaja milijarderjevo navdušenje tudi nanj. Zdelo se mu je, da ta mož ne pozna nobenih ovir, da mu je vse dosegljivo. Njegovo orjaško delo ga je silno presenetilo. Toda bil je utrujen in

kmalu se je poslovil. Milijarderjev avto ga je odpeljal do paviljona.

Spal je trdno vso noč, zaziban v ritmu kladiiva in dlinem ropotu strojev.

Zjutraj, ko se je zbudil, se mu je zdelo najprej čudno, da se ne guga na parniku ali v Pulmannovem vagonu, kakor prejšnje dni. Ves njegov odpor proti ameriškem svetu je bil izginil. Veselo se je jel oblačiti.

Skenil je živeti prav tako. Hlastati vse in delati z enako tvorno silo kakor veliki graditelji mest, parnikov in železnic, ki so našli v svojem delu toliko uživanja.

Skozi okno je nekaj časa občudoval panoramo kipečnega mesta, napol še zastrtega z oblakom d'ma, v katerem so žarela na soncu jeklena ozročja nebotičnikov in steklene tovarniške strehe.

Pozvonil je. Prišel je mlad zamorec s podstavkom, prinesel je zajutrk in pošto gospodu ravnatelju. Zajutrk je obstojal iz bele kave in toplih kruhkov, namazanih z maslom in posoljenih tako, da so šli Petru kaj dobro v slast. Pošta je obsegala nekaj trgovskih pisem in domače liste, kajti Eldorado je imel že tri dnevniške.

Peter je površno prebral pisma, v katerih ni bilo nič zanimivega, potem je pa vzel v roke »Eldorado Advertiser« in

takoj se je ustavil njegov pogled na velikih črkah naslova:

Nov zagonetni napad v ulici generala Granta. Ukradenih deset tisoč dolarjev. Ulica groze.

Peter je baš hotel prečitati članek pod tem čudnim naslovom, ko je zapel telefon. Telefoniral mu je Gedeon Spardock, naj pride takoj k njemu.

Inženjer se je hitro oblekel in sedel v avto, ki so mu ga bili dali na razpolago kot ravnatelju. Kmalu je bil v posebnem hotelu Gedeona Spardocka, v enem izmed redkih že dograjenih poslopj v mestu.

Milijarder ga je sprejel v svojem kabinetu in takoj mu je dodelil delo. Slo je za razširjenje tovarne, za sestavo plinomer in za preizkušnjo novega merilca. Načrti in risbe naj bi bili gotovi v enem dnevu.

Inženjer je takoj spoznal, da ga hoče milijarder preizkusiti in sklenil je izborno prestopiti do preizkušnjo, v kateri ga itak niso čakale nobene posebne težave.

Po dolgem pogovoru tehničnega značaja, med katerim se je Peter prepričal o visoki naobraženosti in temeljitim

strokovnem znanju svojega gospodarja, se je mladi francoski inženjer hitro odpeljal nazaj, da bi se mogel v tovarni takoj lotiti dela.

Bil je že v dvigalu, ko se je spomnil, da je pozabil v milijarderjevem kabinetu nekaj važnih pripomočkov. Hitro se je vrnil in vstopil v pisarno Gedeona Spardocka. In baš tedaj se je spomnil na zagonetni zločin, o katerem je poročal »Eldorado Advertiser« in o katerem ni vedel še nobenih podrobnosti. Misli je, da ga ničče ne more informirati bolje nego milijarder sam.

— Kakšen pa je ta zločin, storjen v ulici generala Granta? — je vprašal Spardocka. — Vi ste gotovo že slišali praviti o njem.

Peter ni pripisoval svojim besedam nobene važnosti, toda Gedeon Spardock je postal takoj mračen. Namršil je obrvi in odgovoril s slabo prikrito razdraženostjo:

— To sploh ni noben zločin, niti nič duhovitega. Kap je zadela nekega plačanca. Take reči se dogajajo dan za dnem.

— Toda »Advertiser« ...

— Ne govorite mi o tem zakonitem listu. Če bi lahko »Advertiser« poročal kaj zanimivejšega, bi se za take brezpomembne dogodke sploh ne zanimal. Potem je pa naglo prekinil pogovor,

rekoč: — Na svidenje, gospod Marceaux upam, da bo vaše delo jutri že končano.

Petru ni preostajalo nič drugega nego oditi. Tako je tudi storil, ne da bi razumel, odkod naenkrat milijarderjeva slaba volja. In ves zatopljen v svoje delo je kmalu pozabil na zagonetni zločin in na poročila o njem.

II.

ULICA GENERALA GRANTA.

Peter Marceaux je delal tistega dne s tako vneto, da je bilo delo še pred večerom končano in da je imel pripravljene vse načrte, ki jih je pričakoval od njega Gedeon Spardock.

Počival je po tem napornem delu, ko mu je mali zamorec Bob prinesel pismo. Evo, kako se je glasilo:

»Gospod Goodwin se sklicuje na prijateljestvo gospoda Petra Marceauxa in ga vabi nocoj brez vsakih ceremonij na skodelico čaja v rodbinskem krogu.«

Peter se je tega vabila zelo razveselil. — Ta Goodwin je res sijalen dečko, — je pomislil. — Kako prijetno bo preživeti nekaj ur izven tovarne.

Brž je poklical zamorčka in mu naročil, naj takoj pripravi večerjo. Potem se je pa urno preoblekel, vzel samokres in debelo palico s svinčeno kroglo na koncu. Tako pripravljen je krenil počasi proti hiši številka 113 na četrti aveni.